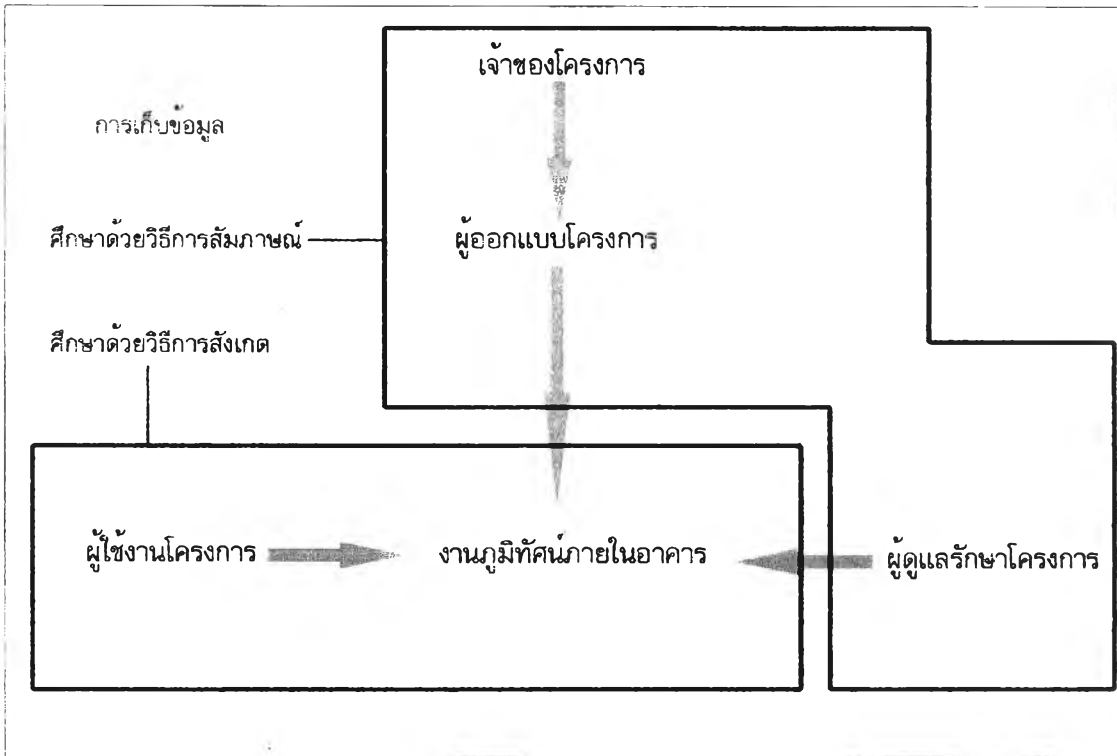

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

อาคารประเภทพาณิชยกรรม และอาคารประเภทโรงแรม ในประเทศไทยมีการก่อสร้างงานภูมิทัศน์ภายในอาคารเพื่อผู้ใช้งานเป็นจำนวนมากกว่าอาคารประเภทอื่นๆ ส่งผลให้กรณีศึกษามีความหลากหลายทางด้านวัตถุประสงค์การใช้งาน และรูปแบบของงานภูมิทัศน์ภายในอาคาร

ภาพที่ 3-1 แสดงขอบเขตการเก็บข้อมูลในการศึกษา

การดำเนินการศึกษาการก่อสร้างงานภูมิทัศน์ภายในอาคารประกอบด้วยบุคคล หรือคณะบุคคล 4 ส่วนหลักที่ส่งผลต่อการพิจารณาการออกแบบ และการก่อสร้าง คือ เจ้าของโครงการ, ผู้ออกแบบโครงการ, ผู้ใช้งานโครงการ, และผู้ดูแลรักษาโครงการ (ดังภาพที่ 3-1) การเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาจึงแบ่งการดำเนินการเป็น 4 ส่วนดังกล่าว เพื่อนำมาพิจารณาวิเคราะห์ประกอบกันในกรณีศึกษาแต่ละแห่ง (รายละเอียดการดำเนินการดังหัวข้อที่ 3.2)

3.1. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาข้อพิจารณาในการออกแบบงานภูมิทัศน์ภายในอาคารนี้ จะดำเนินการศึกษาจากกรณีศึกษารวมทั้งสิ้น 4 แห่ง แบ่งเป็นอาคารประเภทพาณิชยกรรม 2 แห่ง และอาคารประเภทโรงแรม 2 แห่ง โดยข้อกำหนดลักษณะของกรณีศึกษาได้แก่

- เป็นโครงการที่ทำก่อสร้างแล้วเสร็จ และเปิดใช้งานมาแล้วไม่ต่ำกว่า 2 ปี เพื่อแสดงถึงการประสบความสำเร็จในการออกแบบ, องค์ประกอบต่างๆสามารถคงอยู่ได้, มีความคุ้มค่าในการก่อสร้างในระดับหนึ่ง, และสามารถตอบสนองต่อการใช้งานของผู้ใช้งานได้
- เป็นโครงการที่มีสภาวะแวดล้อมปิดภายในอาคาร ซึ่งควบคุมปัจจัยต่างๆ ได้แก่ แสง, อุณหภูมิ, ความชื้น, ลม, ฝน, และปัจจัยทางธรรมชาติอื่นๆ
- เป็นโครงการที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย เพื่อให้สภาพภูมิอากาศไม่แตกต่างกันมากจนเกินไป แต่ไม่เฉพาะเจาะจงกรณีศึกษาภายในกรุงเทพมหานคร เนื่องจากขอบเขตการศึกษางานภูมิทัศน์ภายในอาคารจำกัดอยู่ภายในสภาวะแวดล้อมปิดที่มีการปรับอากาศ ดังนั้นทุกภูมิภาคในประเทศไทยซึ่งมีสภาพภูมิอากาศภายนอกไม่แตกต่างกันมากนัก กรณีศึกษางานภูมิทัศน์ภายในอาคารที่มีสภาวะแวดล้อมปิดภายในอาคารจึงแทบไม่มีความแตกต่างกันด้านสภาพภูมิอากาศ
- มีการใช้องค์ประกอบทางภูมิสถาปัตยกรรมเพื่อประโยชน์ใช้สอย, และสร้างสุนทรียภาพ

3.1.1. อาคารประเภทพาณิชยกรรม

ขอบเขตการศึกษาภายในอาคารประเภทพาณิชยกรรม กำหนดขอบเขตในบริเวณ ส่วนกลางของอาคาร หรือส่วนพลาซ่าของอาคารที่บริษัทเจ้าของอาคารพาณิชยกรรมเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง ไม่รวมถึงบริเวณห้างสรรพสินค้าที่เป็นของบริษัทเจ้าของอาคาร และส่วนพื้นที่ให้ผู้ประกอบการรายย่อยเช่าเพื่อดำเนินกิจการ

3.1.2. อาคารประเภทโรงแรม

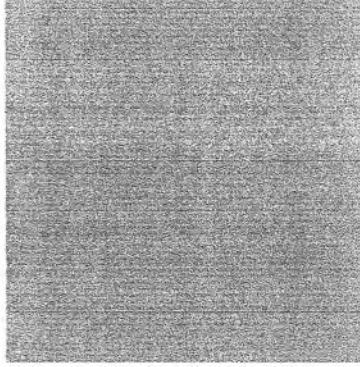
ขอบเขตการศึกษาภายในอาคารประเภทโรงแรม กำหนดขอบเขตบริเวณโถงต้อนรับ หรือเอเทรียมของอาคาร ไม่รวมถึงส่วนของห้องพัก และส่วนบริการของโรงแรม

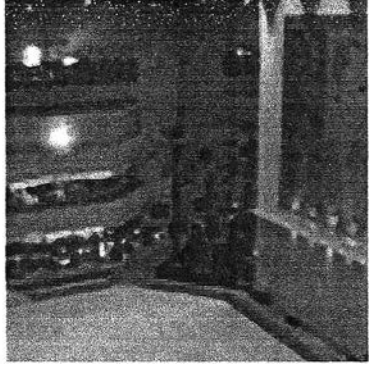
3.2. การดำเนินการศึกษา

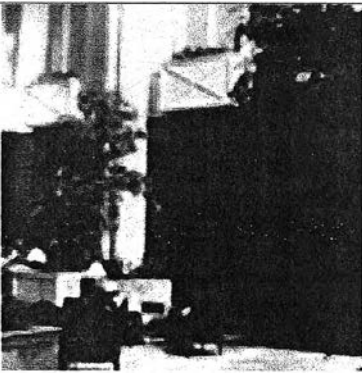
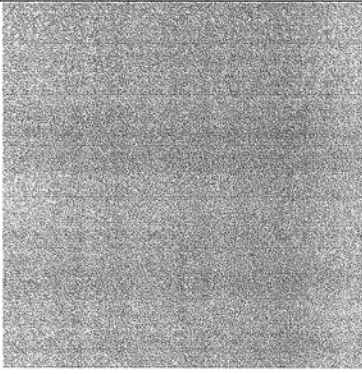
3.2.1. การคัดเลือกกรณีศึกษา

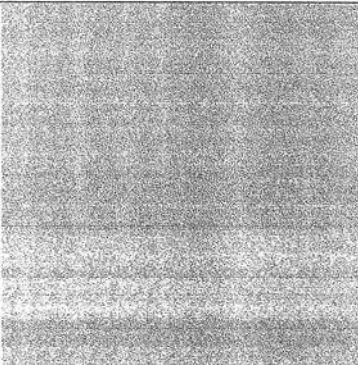
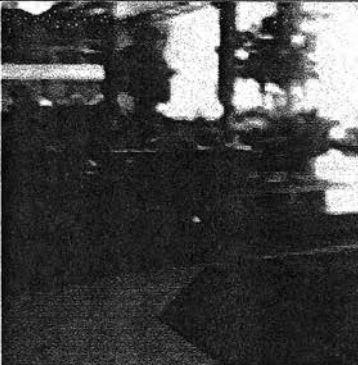
3.2.1.1. การสำรวจกรณีศึกษาเบื้องต้น

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นของอาคารประเภทพาณิชยกรรม และอาคารประเภทโรงแรม ที่มีงานภูมิทัศน์ภายในอาคาร โดยการค้นคว้าจากเอกสาร, แผนที่, และการไปสำรวจเบื้องต้นด้วยตนเอง ดังแสดงผลการสำรวจกรณีศึกษาเบื้องต้นตามตารางที่ 3-1

รายนามอาคาร	ภาพถ่ายตัวอย่าง
อาคารประเภทพาณิชยกรรม	
เซ็นทรัล ปิ่นเกล้า (1)	
เซ็นทรัล ลาดพร้าว (1)	
ซีคอนสแควร์ (1)	
เดอะมอลล์ โคราช (2)	

รายนามอาคาร	ภาพถ่ายอย่าง
เดอะมอลล์ บางกะปิ (2)	
เดอะมอลล์ บางแค (2)	
เพนนิงฮูล่าพลาซ่า (2)	
ริเวอร์ ซิตี้ (1)	

รายนามอาคาร	ภาพถ่ายตัวอย่าง
แลนด์มาร์คพลาซ่า (2)	
โรงแรมแกรนด์ไฮแอท เอราวัณ (2)	
โรงแรมแชงกรีล่า (1)	
โรงแรมปาร์คนายเลิศ แรฟเฟิล อินเทอร์เน็ตเซ็นทรัล (1)	

รายนามอาคาร	ภาพถ่ายตัวอย่าง
โรงแรมรามาการ์เด็นส์ (2)	
โรงแรมวินเซอร์ สวีทส์ (2)	
โรงแรมอมารี วอเตอร์เกท (1)	
โรงแรมอิมพีเรียล ควินส์ปาร์ค (1)	

2 มีการออกแบบงานภูมิทัศน์ภายในอาคารที่ให้บริการอากาศชัดเจน

1 มีเพียงการตกแต่งภายในอาคารด้วยองค์ประกอบที่เป็นธรรมชาติ

ตารางที่ 3-1 แสดงอาคารกรณีศึกษาเบื้องต้นที่มีงานภูมิทัศน์ภายในอาคาร

3.2.1.2. การคัดเลือกกรณีศึกษาเบื้องต้น

จากตารางที่ 3.1 หลังจากการสำรวจเบื้องต้น การคัดเลือกกรณีศึกษาทั้งหมดเริ่มดำเนินการจากการจัดกลุ่มของอาคารที่มีงานภูมิทัศน์คล้ายคลึงกัน หรือมีเป็นอาคารในเครือบริษัทเดียวกันได้แก่

- อาคารประเภทพาณิชยกรรม

○ กลุ่มเดอะมอลล์

ได้แก่ เดอะมอลล์บางแค เดอะมอลล์บางกะปิ หรือเดอะมอลล์โคราช เลือกเป็นกรณีศึกษาที่ใดที่หนึ่งเนื่องจากการออกแบบงานภูมิทัศน์ภายในอาคารในรูปแบบเดียวกัน งานภูมิทัศน์ภายในอาคารในกลุ่มเดอะมอลล์มีความน่าสนใจในการทำกรณีศึกษาคือ มีการสร้างบรรยากาศธรรมชาติจำลองอย่างเต็มที่ในพื้นที่ส่วนกลางขนาดใหญ่ ใช้อองค์ประกอบเสมือนธรรมชาติจริง เช่น น้ำตก, หิน, ไม้ยืนต้น เป็นต้น

○ กลุ่มเซ็นทรัล

ได้แก่ เซ็นทรัลลาดพร้าว หรือเซ็นทรัลปิ่นเกล้า เลือกเป็นกรณีศึกษาที่ใดที่หนึ่ง งานภูมิทัศน์ภายในอาคารในกลุ่มเซ็นทรัลมีความน่าสนใจในการทำกรณีศึกษาคือ มีการปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงของรูปแบบงานภูมิทัศน์ภายในอาคารหลายครั้งตลอดเวลาการดำเนินการของอาคาร

○ ริเวอร์ ซิตี้

อาคารริเวอร์ ซิตี้มีความน่าสนใจในการทำกรณีศึกษาคือ งานภูมิทัศน์ภายในอาคารก่อสร้างแล้วเสร็จ และเปิดใช้งานมาเป็นเวลานานโดยไม่มีการปรับปรุงรูปแบบการใช้งาน และบรรยากาศใหม่ และเป็นการผสมผสานระหว่างการใช้งานพื้นที่สำหรับแสดงสินค้า หรือนิทรรศการ กับบรรยากาศของงานภูมิทัศน์ภายในอาคาร

○ แลนด์มาร์คพลาซ่า

อาคารแลนด์มาร์คพลาซ่ามีความน่าสนใจในการทำกรณีศึกษาคือ งานภูมิทัศน์ภายในอาคารมีความเชื่อมโยงถึงบรรยากาศโดยรวมของสถาปัตยกรรมภายในทั้งหมด รวมถึงสี และวัสดุภายในอาคาร

○ เพนนินซูล่าพลาซ่า

อาคารเพนนินซูล่าพลาซ่ามีความน่าสนใจในการทำกรณีศึกษาคือ งานภูมิทัศน์ภายในอาคารเปรียบเสมือนการจำลองบรรยากาศภายนอกเข้ามาไว้ภายในอาคารด้วยการใช้อองค์ประกอบสำหรับภายนอกอาคารต่างๆ

- อาคารประเภทโรงแรม

○ โรงแรมแชงกรีล่า

โรงแรมแชงกรีล่ามีความน่าสนใจในการทำกรณีศึกษาคือ การออกแบบงานภูมิทัศน์ภายในอาคารมีได้เน้นบรรยากาศที่เป็นธรรมชาติ แต่เป็นการผสมผสานระหว่างองค์ประกอบธรรมชาติกับบรรยากาศความหรูหราของตัวอาคาร

○ โรงแรมแกรนด์ ไฮแอท เอราวัณ หรือโรงแรมวินเซอร์ สวีทส์

เลือกเป็นกรณีศึกษาที่ใดที่หนึ่ง โรงแรม 2 แห่งนี้มีความน่าสนใจในการทำกรณีศึกษาเหมือนกันคือ การจำลองบรรยากาศธรรมชาติเข้ามาภายในอาคารด้วยองค์ประกอบเสมือนธรรมชาติจริง เช่น บรรยากาศของน้ำและหิน, ไม้ยืนต้น เป็นต้น

○ โรงแรมรามารการ์เด้นส์

โรงแรมรามารการ์เด้นส์มีความน่าสนใจในการทำกรณีศึกษาคือ มีการก่อสร้างงานภูมิทัศน์ภายในอาคารแล้วเสร็จ และเปิดใช้มาเป็นเวลานานโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบใดๆ

○ โรงแรมปาร์คนายเลิศ แรฟเฟิล อินเตอร์เนชั่นแนล

โรงแรมปาร์คนายเลิศ แรฟเฟิล อินเตอร์เนชั่นแนลมีความน่าสนใจในการทำกรณีศึกษาคือ มีการปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงรูปแบบงานภูมิทัศน์ภายในอาคารหลายครั้งตลอดเวลาการเปิดดำเนินการของอาคาร

3.2.1.3. กรณีศึกษาขั้นสุดท้าย

หลังจากการแบ่งประเภทตามหัวข้อที่ 3.2.1.2 จึงดำเนินการขอความอนุเคราะห์ข้อมูลกรณีศึกษาจากสถานที่ต่างๆ จนได้กรณีศึกษาทั้งหมดดังนี้

- อาคารพาณิชย์กรมเดอะมอลล์บางแค เพราะเป็นที่แรกใน 3 แห่งที่เริ่มทำงานภูมิทัศน์ภายในอาคารตามแนวความคิดของเดอะมอลล์
- อาคารพาณิชย์กรมวิโรจิติ
- โรงแรมรามารการ์เด้นส์
- โรงแรมวินเซอร์ สวีทส์

3.2.2. การรวบรวมเอกสาร และเก็บข้อมูล

ดำเนินการรวบรวมเอกสาร และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานภูมิทัศน์ภายในอาคารในแต่ละกรณีศึกษา ได้แก่ ผังบริเวณงานภูมิทัศน์ภายในอาคาร, รูปตัดอาคารบริเวณงานภูมิทัศน์ภายในอาคาร, รายละเอียดในการก่อสร้างงานภูมิทัศน์ภายในอาคาร

หากไม่สามารถดำเนินการขอความอนุเคราะห์เกี่ยวกับเอกสารจากกรณีศึกษาได้ ผู้จัดทำทดแทนด้วยวิธีการสังเกตเพื่อหาข้อมูลต่างๆ, สอบถามเบื้องต้นจากเจ้าหน้าที่ในแต่ละกรณีศึกษา,

ร่างผัง, รูปตัด, และรายละเอียดในการก่อสร้างงานภูมิทัศน์ภายในอาคารด้วยตนเองโดยการสังเกต และการวัดระยะต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลในเรื่อง

- สถานที่ตั้งโครงการ และบริบทรอบข้าง
- ผังของงานภูมิทัศน์ภายในอาคาร, ระยะ, และขนาดขององค์ประกอบต่างๆ
- ประโยชน์ใช้สอยของงานภูมิทัศน์ภายในอาคาร
- รูปแบบของงานภูมิทัศน์ภายในอาคาร
- องค์ประกอบที่ใช้ภายในงานภูมิทัศน์ภายในอาคาร
- ผังการใช้ช่องรับแสงสว่างจากธรรมชาติ และไฟฟ้าแสงสว่าง
- การใช้สี และวัสดุของงานภูมิทัศน์ภายในอาคาร
- รายละเอียดในการติดตั้งองค์ประกอบต่างๆ

การรวบรวมเอกสาร และเก็บข้อมูลนี้ครอบคลุมไปถึงการวิเคราะห์งานภูมิทัศน์ภายในอาคารในเบื้องต้นได้แก่ บริบทโดยรอบของโครงการออกแบบงานภูมิทัศน์ภายในอาคาร, บริบทของโครงการออกแบบงานภูมิทัศน์ภายในอาคาร, องค์ประกอบของงานภูมิทัศน์ภายในอาคาร และปัญหาของโครงการออกแบบภูมิทัศน์ภายในอาคารของแต่ละกรณีศึกษา

3.2.3. การสังเกต

การศึกษาด้วยวิธีการสังเกตใช้ในการศึกษาจำนวน และพฤติกรรมผู้ใช้งานงานภูมิทัศน์ภายในอาคารกรณีศึกษาเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการวิเคราะห์ประกอบกับการสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาใช้วิธีการสังเกตเนื่องจากการศึกษาด้วยวิธีอื่นมีความซับซ้อน และต้องใช้เวลามาก การดำเนินการศึกษาด้วยวิธีการสังเกตนั้นมีเกณฑ์ในการศึกษาดังนี้

- แบ่งช่วงการสังเกตเป็น 2 วันในแต่ละกรณีศึกษา คือวันธรรมดา (วันจันทร์-ศุกร์) และวันเสาร์-อาทิตย์
- แบ่งช่วงเวลาการสังเกตในแต่ละวันเป็น 2 ช่วงคือช่วงกลางวัน 12.00 – 13.00น. และช่วงเย็น 18.00 – 19.00น. ซึ่งเป็นเวลาที่มีผู้ใช้งานอาคารหนาแน่นที่สุดในแต่ละวันจากการสังเกตเบื้องต้น
- ใช้วิธีการสังเกตผู้ใช้งานภูมิทัศน์ภายในอาคารแบบ Static snapshot เป็นการจุดตำแหน่งของผู้ใช้งานงานภูมิทัศน์ภายในอาคารลงบนผังชั้นล่างของอาคาร ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยการสังเกตด้วยวิธีนี้จะกระทำในเวลา 12.00น. และ 18.00น. ของวันที่ทำการสังเกต

3.2.3.1. ผู้ใช้งานโครงการ

การสังเกตผู้ใช้งานจะศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้งานของผู้ใช้งานงานภูมิทัศน์ภายในอาคาร อันประกอบด้วย

- จำนวนผู้ใช้งาน
- ตำแหน่งของผู้ใช้งาน
- ประเภทของผู้ใช้งาน
- กิจกรรมของผู้ใช้งาน

ผู้ใช้งานในการสังเกตจำแนกเป็น 3 ประเภทได้แก่

- ผู้ใช้งานประเภทครอบครัว ประกอบด้วยผู้ใหญ่ และเด็ก ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป หรือมีการจัดกลุ่มมาด้วยกัน และมีแนวโน้มเป็นครอบครัวเดียวกัน
- ผู้ใช้งานประเภทผู้ใหญ่ เป็นผู้ใช้งานที่อยู่ในวัยทำงาน อายุมากกว่า 25 ปีขึ้นไป ไม่จำกัดจำนวนผู้ใช้งานในกลุ่ม แต่ต้องไม่มีเด็กอยู่ในกลุ่มผู้ใช้งาน นับรวมถึงสามี ภรรยา ที่ไม่มีบุตร เนื่องจากผู้ใช้งานที่เป็นเด็กจะมีอิทธิพลต่อการใช้งานในที่ว่างแตกต่างออกไป
- ผู้ใช้งานประเภทวัยรุ่น เป็นผู้ใช้งานที่มีอายุมากพอจะใช้งานที่ว่างนั้นๆได้โดยไม่ต้องมีผู้ปกครองดูแล และมีอายุไม่เกิน 25 ปี หรือเป็นนักเรียน นักศึกษา ไม่จำกัดจำนวนผู้ใช้งานในกลุ่ม

3.2.4. การสัมภาษณ์

การเก็บข้อมูลในการศึกษาจากส่วนอื่นที่นอกเหนือจากผู้ใช้งาน ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เนื่องจากมีระเบียบแบบแผน, สามารถสอบถามข้อมูลต่างๆได้มาก, และบุคคลที่ต้องทำการเก็บข้อมูลมีจำนวนน้อย อันได้แก่

3.2.4.1. เจ้าของโครงการ (หรือผู้ทราบเรื่องนโยบายของโครงการ)

ทำการสัมภาษณ์พร้อมบันทึกเสียง คำถามในการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูล สามารถแบ่งตามหัวข้อใหญ่ๆได้ดังนี้

- ข้อมูลเบื้องต้นของงานภูมิทัศน์ภายในอาคาร
- จุดประสงค์, การใช้งาน, และประโยชน์ที่ได้รับจากงานภูมิทัศน์ภายในอาคาร
- ปัญหา และการปรับปรุงงานภูมิทัศน์ภายในอาคาร
- การวิเคราะห์ และการประเมินงานภูมิทัศน์ภายในอาคาร

3.2.4.2. ผู้ออกแบบโครงการ

ทำการสัมภาษณ์ผู้ออกแบบได้แก่ ภูมิสถาปนิก หรือสถาปนิกภายใน พร้อมบันทึกเสียง คำถามในการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูล สามารถแบ่งตามหัวข้อใหญ่ๆได้ดังนี้

- ข้อมูลเบื้องต้นของงานภูมิทัศน์ภายในอาคาร

- จุดประสงค์, การใช้งาน, และประโยชน์ที่ได้รับจากงานภูมิทัศน์ภายในอาคาร
- การออกแบบงานภูมิทัศน์ภายในอาคาร
- ปัญหา และการปรับปรุงงานภูมิทัศน์ภายในอาคาร
- การวิเคราะห์ และการประเมินงานภูมิทัศน์ภายในอาคาร ภายหลังจากการวิเคราะห์ และการสัมภาษณ์

3.2.4.3. ผู้ดูแลรักษาโครงการ

ทำการสัมภาษณ์ผู้ดูแลรักษาได้แก่ หัวหน้าแผนกดูแลรักษาประจำอาคารนั้นๆ พร้อม บันทึกเสียง และเดินชมกรณีศึกษาจากงานภูมิทัศน์ภายในอาคารไปด้วย คำถามในการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูล สามารถแบ่งตามหัวข้อใหญ่ๆได้ดังนี้

- การดูแลรักษาในภาพรวม
- รายละเอียดการดูแลรักษาในแต่ละองค์ประกอบ

3.2.5. การวิเคราะห์ และสรุปผล

หลังจากการรวบรวมข้อมูลจากกรณีศึกษาต่างๆแล้วจึงนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ในประเด็นต่างๆที่ควรพิจารณาในการออกแบบงานภูมิทัศน์ภายในอาคาร โดยแบ่งเป็นขั้นตอนต่างๆดังนี้

3.2.5.1. การวิเคราะห์ และสรุปการประเมินในแต่ละกรณีศึกษา

วิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของการออกแบบงานภูมิทัศน์ภายในอาคารในแต่ละกรณีศึกษาโดยวิเคราะห์แยกในแต่ละหัวข้อการพิจารณา

3.2.5.2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างอาคารพาณิชย์กรรม และโรงแรม

เปรียบเทียบข้อแตกต่าง ระหว่างการพิจารณาออกแบบงานภูมิทัศน์ภายในอาคารประเภทพาณิชย์กรรม และอาคารประเภทโรงแรม

3.2.5.3. การวิเคราะห์สรุปข้อพิจารณาในการออกแบบงานภูมิทัศน์ภายในอาคารของประเทศไทย

สรุปข้อพิจารณาที่ควรคำนึงถึงในการออกแบบงานภูมิทัศน์ภายในอาคารในประเทศไทย โดยอ้างอิงจากกรณีศึกษาทั้งหมด เปรียบเทียบกับงานทบทวนวรรณกรรม